

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียน แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังคงอันดับต้นๆ ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ โดยเปลี่ยนแปลงจากร้อยละ 9.2 ในปี พ.ศ. 2543 เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10.4 ในปี พ.ศ. 2548 และมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องร้อยละ 11.5 ของประชากรทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2552 และคาดว่าจะมีผู้สูงอายุ ในปี พ.ศ. 2553 เป็นร้อยละ 25 จนในปี พ.ศ. 2573 จะมีการเพิ่มเป็นมากกว่า 2 เท่าตัว ซึ่งหากมองสถานการณ์ในปี พ.ศ. 2552-2553 เป็นปีที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) อย่างสมบูรณ์ ซึ่งหมายถึงประเทศไทยมีผู้สูงอายุ (ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) มากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด การเพิ่มขนาดและสัดส่วนประชากรสูงอายุไทยยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสัดส่วนของประชากรสูงอายุวัยต้นในกลุ่มอายุ 60-64 ปี และกลุ่มอายุ 65-69 ปี มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ และมีแนวโน้มที่จะลดลงเล็กน้อย แต่สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุวัยกลางที่มีอายุระหว่าง 70-79 ปี มีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น และประชากรสูงอายุกลุ่มที่มีแนวโน้มที่จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนคือ ผู้สูงอายุวัยปลายหรือสูงอายุมาก (อายุตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป) (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2555, หน้า 16) ซึ่งต่างจากประชากรในวัยแรงงาน (อายุ 15-59 ปี) ที่มีการเพิ่มขึ้นเป็นไปอย่างช้าๆ นอกจากนี้สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2555, หน้า 3) ยังพบว่า จำนวนผู้สูงอายุในแต่ละภูมิภาคต่างๆ โดยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 32) ได้แก่ นครราชสีมา และเลย ภาคกลาง (ร้อยละ 25) ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และสิงห์บุรี ภาคเหนือ (ร้อยละ 20) ได้แก่ เชียงใหม่ และลำปาง สำหรับภาคใต้ (ร้อยละ 13) ได้แก่ นครศรีธรรมราช และระนอง ซึ่งมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัดส่วนของผู้สูงอายุเพศหญิงในวัยปลายหรืออายุมาก (อายุ 80 ปีขึ้นไป) จะมีสูงมากขึ้น และจะสูงในทุกภาคอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชากรหนุ่มสาวย้ายไปทำงานในเมืองกันมาก ผลจากการเจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ โรคเรื้อรังจนเสียชีวิตไปในทุกปี และการเปลี่ยนแปลงบทบาทของสถาบันครอบครัวไทยได้เปลี่ยนเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น จึงทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาทางด้านผู้สูงอายุอย่างรุนแรง ดังนั้น รัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ควรมีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถที่จะดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีคุณค่าทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศได้ต่อไป

การที่ผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนและสัดส่วนมากขึ้น ย่อมส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านแรงงาน รายได้ ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย สวัสดิการ รวมถึงการคบหาสมาคมกับเพื่อน และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสังคมค่อนข้างน้อยลง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงค่านิยม และการที่เยาวชนสมัยใหม่รับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา เห็นคุณค่าทางวัตถุมากกว่าทางจิตใจ ทำให้ทัศนคติต่อผู้สูงอายุเปลี่ยนไป การเห็นค่าของผู้สูงอายุ ความกตัญญู และการให้ความเคารพนับถือต่อผู้สูงอายุน้อยลง การมีปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว ชุมชน สังคม จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย (นพพรรณพร อุทโธ, 2552, หน้า 1) อย่างไรก็ตาม ในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นและสังคมในหลายๆ ด้าน มากขึ้น เนื่องจากผู้สูงอายุถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่ง ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้มีการต่ออายุราชการให้กับผู้สูงอายุถึง 65 ปี ในมหาวิทยาลัยต่างๆ และต่ออายุราชการถึง 70 ปี สำหรับอาชีพผู้พิพากษา และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาอีกมากมาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ที่ได้รับการเคารพนับถือ และยังมีบทบาทสำคัญในสังคม เช่น เป็นผู้นำครอบครัว เป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ใจแก้ว วิสายอน, 2553, หน้า 2) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตศิลป์ อินทชัย (2551, หน้า 1) พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุยังต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะการใช้สิทธิชักชวนผู้อื่นในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นเดียวกับ เกริกศักดิ์ บุญญานพวงศ์ และสุรีย์ บุญญานพวงศ์ (2534, หน้า 61) พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีศักยภาพหรือมีความสามารถในการทำงานต่างๆ ได้ ในลักษณะการทำงานให้กับสังคม เช่น งานเกี่ยวกับฝีมือประเภทต่างๆ แต่ผู้สูงอายุไม่ค่อยเข้าไปมีบทบาทในสังคมมากนัก ดังนั้น หากในสังคมได้เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวหรือทำหน้าที่และแสดงบทบาทในสังคมได้ ก็อาจทำให้สามารถใช้ชีวิตในช่วงเวลาที่เหลืออย่างมีความสุข ส่วนหนึ่งคือการทำงานที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่ดี เพราะการที่บุคคลได้รับข้อมูลที่使他เชื่อว่ามีบุคคลให้ความรักและยกย่องนับถือ ตลอดจนรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้น จะช่วยให้บุคคลสามารถตอบสนองต่อความเครียดต่างๆ มีกำลังใจ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ และเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองมากยิ่งขึ้น (Cobb, 1976, pp 300-301) ซึ่ง คณะกรรมการวิชาสุขภาพเพื่อชีวิต (2552, p. 69) ได้กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม เป็นสิ่งที่ผู้รับแรงสนับสนุนได้รับความช่วยเหลือด้านข้อมูล ข่าวสาร วัสดุสิ่งของ หรือการสนับสนุนด้านจิตใจจากผู้ให้การสนับสนุน ซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือกลุ่ม แล้วมีผลทำให้ผู้รับได้ปฏิบัติไปในทิศทางที่ผู้รับต้องการ ทั้งนี้ อาจเป็นบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงชุมชนและสังคมด้วย อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนทางสังคมจะช่วยให้ผู้สูงอายุได้มีสุขภาพกาย และจิตใจที่ดีขึ้น มีความพึงพอใจในชีวิตที่จะสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

ต่างๆ ได้ และยังช่วยลดภาวะการซึมเศร้าลง ทำให้เกิดการมีระดับปฏิสัมพันธ์ในสังคมเพิ่มมากขึ้น
รู้ว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่า และนำไปสู่การใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขต่อไป

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าทุกวันนี้บทบาททางสังคมในด้านต่างๆ ของผู้สูงอายุไทยลดน้อยลง
จากการวิจัยของ เอลิมชัย จันทรเสนา (2544) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้สูงอายุ พบว่า ปัญหาและ
อุปสรรคที่มีต่อบทบาทผู้สูงอายุ คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนลดลง ประชากรคุณภาพลดลง
ด้านการศึกษา สภาวะสังคมปัจจุบันทำให้จิตใจคนคับแคบเห็นแก่ตัว ทำให้ผู้สูงอายุเสื่อมศรัทธา
ความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาลดลง อันมีสาเหตุจากการปฏิบัติตัวของพระสงฆ์ ส่งผลทำให้ผู้สูงอายุ
ไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา และด้านวัฒนธรรมประเพณี คือ วัฒนธรรมต่างชาติและค่านิยม
ปัจจุบันมีส่วนทำให้ประเพณีผิดเพี้ยนไปจากโบราณ ผู้สูงอายุจึงไม่เข้าร่วมในกิจกรรมประเพณี
และประเพณีวัฒนธรรมยังขาดการสืบทอดจากผู้สูงอายุ ดังนั้น จึงควรมีการสร้างและพัฒนาศักยภาพ
ให้ผู้สูงอายุมีบทบาทด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านศาสนาและ
วัฒนธรรมให้มากขึ้น เพราะการให้ประชาชนทุกกลุ่มได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนจะเป็น
กระบวนการที่มุ่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา
วชิรเพชรปราณี (2553) กล่าวว่า กลุ่มผู้สูงอายุและบุคคลในชุมชนร่วมกันทำกิจกรรมพร้อมทั้งส่งเสริม
ประเพณีวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่องและเหนียวแน่น เช่น บทบาทชุมชนในด้านการจัดกิจกรรม
เพื่อส่งเสริมผู้สูงอายุ งานรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุวันสงกรานต์ งานกิจกรรมวันพ่อและวันแม่ ชมรมผู้สูงอายุ
กลุ่มออกกำลังกาย เป็นส่วนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุอยู่อย่างมีความสุข ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา
บทบาทของผู้สูงอายุไทยที่อยู่ในท้องถิ่นว่ามีมากน้อยเพียงไรต่อการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นประโยชน์
ที่จะวางแนวทางให้ผู้ศึกษาบทบาทของกลุ่มประโยชน์ต่างๆ ในบริบทที่ต่างกัน นำผลของการศึกษานี้
ไปเป็นแนวทางในการวางแผนหรือจัดโครงการสำหรับผู้สูงอายุต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

1. ลักษณะบทบาทของผู้สูงอายุไทยต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างไร
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้สูงอายุไทยในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น มีอะไรบ้าง
ควรเป็นอย่างไร
3. ปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุไทยต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นมีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้สูงอายุไทยต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้สูงอายุไทยในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุไทยต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทของผู้สูงอายุไทยต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วยขอบเขตด้านเนื้อหา คือ

1. บทบาทของผู้สูงอายุไทยต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น ใน 5 มิติ คือ มิติด้านครอบครัว มิติด้านการศึกษา มิติด้านการพัฒนาชุมชน และมิติด้านศาสนาและวัฒนธรรม
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้สูงอายุไทยในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น ใน 5 ด้าน คือ
 - 2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ คุณลักษณะเฉพาะของบุคคล สุขภาพ และกิจวัตรประจำวัน
 - 2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว ลักษณะของครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว และแรงสนับสนุนจากครอบครัว
 - 2.3 ปัจจัยด้านการศึกษา ได้แก่ การเป็นผู้ให้ความรู้และถ่ายทอด ตำแหน่งในทางการศึกษา และการเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา
 - 2.4 ปัจจัยด้านการพัฒนาชุมชน ได้แก่ ตำแหน่งในชุมชน การเป็นผู้นำในชุมชน ความสัมพันธ์ในชุมชน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
 - 2.5 ปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่ การบำรุงส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรม การให้ความร่วมมือในวันสำคัญทางศาสนาและวัฒนธรรม และการปฏิบัติตนในทางศาสนาและวัฒนธรรม

3. ปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุไทยต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น ใน 5 ด้าน คือ ด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านศาสนาและวัฒนธรรม

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 5 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารรู้เรื่อง ไม่มีโรคประจำตัว และสามารถให้ความร่วมมือตลอดการดำเนินการวิจัย ทั้งชายและหญิง ซึ่งพำนักอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. บุคคลในครอบครัวที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ร่วมด้วยในพื้นที่ที่ศึกษา ประกอบด้วย บุตร หลาน หลาน และญาติพี่น้อง
3. เพื่อนบ้านหรือสมาชิกในชุมชน ที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ศึกษา
4. ประชาชนชุมชน ได้แก่ ผู้รู้/ผู้ที่ได้รับการยอมรับในชุมชน เช่น พระ ครู และนักวิชาการ
5. ผู้นำชุมชน ได้แก่ ประธานชุมชน/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน แต่ละพื้นที่ในจังหวัดที่ศึกษา

ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาบทบาทของผู้สูงอายุไทยต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างละเอียดและครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจากลักษณะของพื้นที่ประเทศไทยที่มีสัดส่วนประชากรสูงอายุวัยปลายในแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในแต่ละภาคยังมีความหลากหลายของประชากร และปัญหาของการส่งเสริมในการสร้างโอกาสการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของผู้สูงอายุด้วยกัน ทั้ง 4 ภาค คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557 ถึง กันยายน 2558

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

บทบาทของผู้สูงอายุ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สูงอายุได้รับตามสิทธิและหน้าที่ในสังคม ซึ่งผู้สูงอายุนั้นสามารถปฏิบัติตามความประสงค์ในบทบาทที่ต้องการแตกต่างกันไป ใน 5 มิติ คือ

1. มิติด้านครอบครัว หมายถึง การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการส่งเสริมของครอบครัว ญาติ เพื่อนบ้าน ในด้านการบริการต่างๆ
2. มิติด้านการศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการอบรมสั่งสอน การให้คำแนะนำปรึกษา และการถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ แก่บุตรหลาน ชุมชน หรือท้องถิ่น
3. มิติด้านการพัฒนาชุมชน หมายถึง การเข้าร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม สาธารณสุข โภชนาการ การผลิต การมีงานทำ การบริการสังคม อาสาสมัคร เป็นต้น
4. มิติด้านศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการชักนำโน้มน้าว หรือการอบรม ศีลธรรมแก่เยาวชน รวมถึงการร่วมอนุรักษ์ถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่สังคม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้สูงอายุ หมายถึง ความจำเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านการพัฒนาชุมชน และปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรม

1. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของบุคคล สุขภาพ กิจวัตรประจำวัน
 2. ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว ลักษณะของครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว แรงสนับสนุนจากครอบครัว
 3. ปัจจัยด้านการศึกษา หมายถึง การเป็นผู้ให้ความรู้และถ่ายทอด ตำแหน่งในทางการศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา
 4. ปัจจัยด้านการพัฒนาชุมชน หมายถึง ตำแหน่งในชุมชน การเป็นผู้นำในชุมชน ความสัมพันธ์ในชุมชน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
 5. ปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง การบำรุงส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรม การให้ความร่วมมือในวันสำคัญทางศาสนาและวัฒนธรรม การปฏิบัติตนในทางศาสนาและวัฒนธรรม
- ปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุ** หมายถึง สิ่งหรือเหตุที่มาขัดขวางไม่ให้เกิดการดำเนินงานของผู้สูงอายุเกิดผลสำเร็จตามที่ต้องการต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในท้องถิ่น ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านศาสนาและวัฒนธรรม

การมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง ความรับผิดชอบร่วมกันของกลุ่มคนเพื่อดำเนินงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดียิ่งขึ้นต่อท้องถิ่น โดยเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะจิตอาสา และแก้ไขปัญหาาร่วมกันในชุมชน

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารรู้เรื่อง ไม่มีโรคประจำตัว และสามารถให้ความร่วมมือตลอดการดำเนินการวิจัย ทั้งชายและหญิง ซึ่งพำนักอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ด้านวิชาการ เกิดการพัฒนาผลงานวิจัยให้กับมหาวิทยาลัยสวนดุสิต องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล สำนักพัฒนาชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการตีพิมพ์ผลงานวิจัยระดับชาติ/นานาชาติ และการนำไปกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอน การฝึกอบรม และการพัฒนาศักยภาพให้ผู้สูงอายุเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีหลังเกษียณอายุ
2. ด้านนโยบาย นำข้อมูลไปใช้ในการเสนอรูปแบบ และเป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนดำเนินการ หรือโครงการต่อการส่งเสริมบทบาทของผู้สูงอายุไทยที่มีต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น ทั้งในด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชน รวมถึงด้านศาสนาและวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

3. ด้านเศรษฐกิจ/พาณิชย์ ผู้สูงอายุมีศักยภาพที่พัฒนาขึ้น ตลอดจนสร้างคุณค่าในการเพิ่มผลผลิตให้ชุมชน สังคม และท้องถิ่น

4. ด้านสังคมและชุมชน เกิดการสร้างเครือข่ายหรือการสร้างกลุ่มในชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ร่วมกันภายใต้วัฒนธรรมของท้องถิ่น อันนำไปสู่การสร้างความสุขและความมั่นคงในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ สังคม และชุมชนอย่างยั่งยืน

5. อื่นๆ (ด้านการปฏิบัติ) ผู้สูงอายุได้เข้าใจบทบาทต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น ทั้งในด้านการครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชน รวมถึงด้านศาสนาและวัฒนธรรม สามารถรู้จักการปรับตัว และสร้างคุณค่าในการพัฒนาศักยภาพให้ตนเองต่อการดำเนินชีวิตหลังเกษียณอายุได้อย่างเหมาะสม และอยู่ในสังคมโดยการพึ่งพาตนเองได้อย่างมีความสุข